

Doelstelling 2: Energietransitie

Stad en OCMW Lier

Paradeplein 2, bus 1

2500 LIER

NIS-code 12021

Burgemeester: Rik Verwaest

Algemeen Directeur: Katrijn Bosschaerts

Financieel Directeur: Bart Luyckx

Volgnummer Budgettair Journaal : 10105445

Omschrijving doelstelling

Omschrijving

Het draagvlak voor hernieuwbare energieverhogen via sensibilisering, participatie en een sterk communicatiebeleid.

De energietransitie veronderstelt het bereiken van de volgende algemene LEKP doelstellingen:

- Geen heffing op hernieuwbare energie installaties invoeren en bestaande afbouwen (zoals de heffing op pylonen) tegen ten laatste 2025.
- Geen nieuwe heffing invoeren op elektriciteitsmasten en sleuven van ELIA.
- Opstellen van een lokaal warmte(beleids)plan.

Daarnaast veronderstelt deze doelstelling ook een bijzondere LEKP-indicator:

- 1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030 .

Doelstellingen

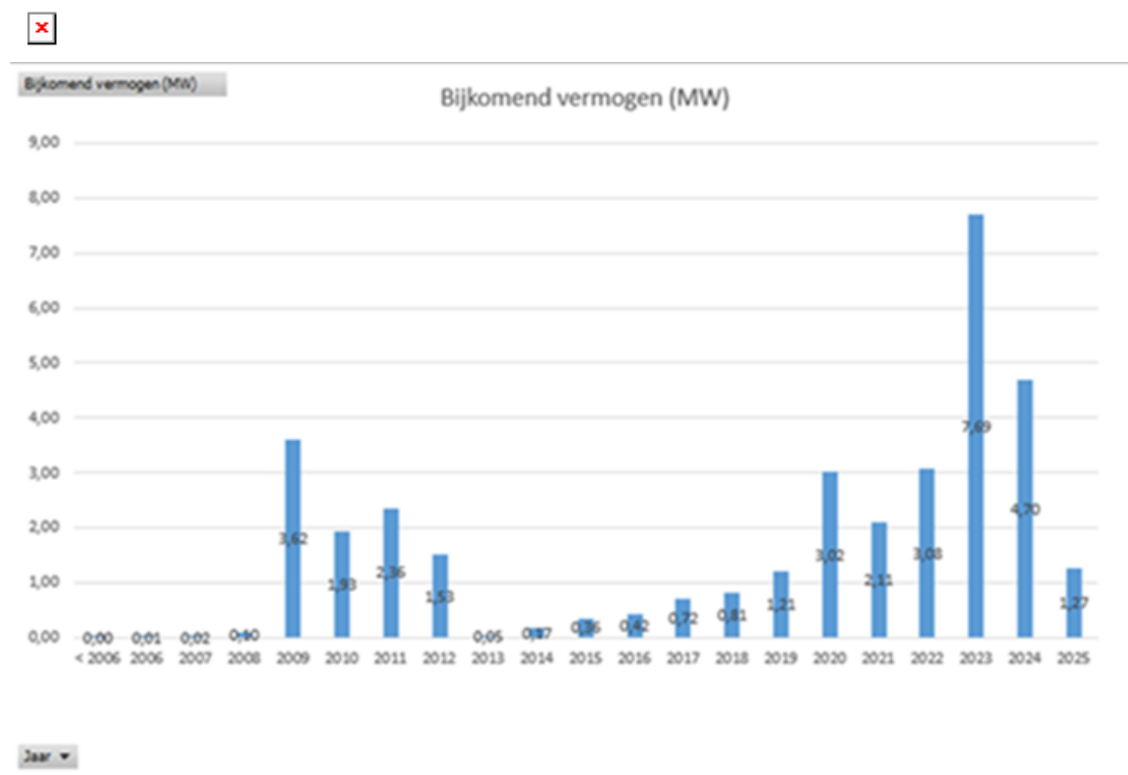
Draagvlak voor hernieuwbare energie vergroten

Deze doelstelling behelst projecten die de energietransitie ondersteunen:

- Stad Lier voert geen heffingen in op hernieuwbare energie installaties of op elektriciteitsmasten van ELIA en zal dit naar de toekomst toe ook niet invoeren.
- Opmaak van een warmte(beleids)plan:
 - In samenwerking met de Provincie Antwerpen werd de 'Startanalyse Warmtezonering' voor een Warm Lier opgemaakt in 2023. Aan de hand van een verkennende warmteanalyse heeft stad Lier de strategische krachtlijnen voor de realisatie van een warmteplan uitgetekend.
 - In 2024 stelde Stad Lier vervolgens het studie bureau Ingenium aan om een masterplan op te maken voor een potentieel warmtenet in of rond het stadscentrum. De studie resulteert in de opmaak van een zogenaamde warmtezoneringskaart waarbij meerdere gebouwen of een site gekoppeld kunnen worden aan een nabijgelegen duurzame warmtebron.
 - In 2025 werd in samenwerking met vzw Klimaatwerf een lokale renovatiestrategie uitgewerkt om de komende jaren in zetten op de renovatie van het privaat woonpatrimonium.
 - Einde 2025 - begin 2026: er werd gestart met de opmaak van een warmteplan, ism de Provincie Antwerpen en Transition Stories bv.

- Zonnewind (thans Zuidtrant) is eveneens een partner om de energietransitie te versnellen: we organiseerden informatiesessies omtrent zonnepanelen en we zetten de algemene werking van energiecoöperaties in de kijker. We onderzoeken verder ook de mogelijkheden om projectmatig samen te werken voor het renoveren van appartementsgebouwen of het opstarten van een wijkrenovatieproject.
- We stellen alleszins vast dat in Lier de verschillende inspanningen met de zonnepanelensessies, toch wel een steentje heeft bijgedragen: in 2024 werden er uiteindelijk 4,70 MW aan nieuwe zonnepanelen geïnstalleerd in Lier. Voor 2025 staat de teller momenteel op 1,27 MW. Deze cijfers kunnen nog licht verhogen, want de verwerking van de PV-installaties loopt meestal een kwartaal achter ten opzichte van de realiteit.

https://assets.vlaanderen.be/raw/upload/v1705938246/Zonnepanelen-vermogen-aantal-in-Vlaanderen_bfu9uc.xlsx

- Stad Lier nam in de loop van 2021-2023 de volgende initiatieven om burgers te betrekken en te sensibiliseren voor het aanzetten tot actie op vlak van energietransitie (meer draagvlak voor hernieuwbare energie en energetisch renoveren)
 - Infosessies voor de burgers en voor de Vereniging van Mede-eigenaars (specifiek gericht op appartementen) omtrent energetisch renoveren en energietransitie (zonnepanelen) in samenwerking met het Energieloket Stekr en de energiecoöperatie Zonnewind (thans Zuidtrant) met een totaal aantal deelnemers van 152 (sessie van de burgers) + 71 (sessie van de VME's).
 - Alle informatie die tijdens deze infosessies gegeven werd, is voor iedereen permanent raadpleegbaar via de Klimaatpagina van Stad Lier (<https://www.lier.be/klimaatactieplan>) via de volgende linken: groene gevels, Energieloket - advies over energiezuinig wonen en infosessies over zonnepanelen).

- Opmaak van een warmte(beleids)plan:
 - In samenwerking met de Provincie Antwerpen werd de 'Startanalyse Warmtezonering' voor een Warm Lier opgemaakt in 2023. Aan de hand van een verkennende warmteanalyse heeft stad Lier de strategische krachtlijnen voor de realisatie van een warmteplan uitgetekend.
 - In 2024 stelde Stad Lier vervolgens het studiebureau Ingenium aan om een masterplan op te maken voor een potentieel warmtenet in of rond het stadscentrum. De studie resulteert in de opmaak van een zogenaamde warmtezoneringskaart waarbij meerdere gebouwen of een site gekoppeld kunnen worden aan een nabijgelegen duurzame warmtebron.
 - In 2025 werd in samenwerking met vzw Klimaatwerf een lokale renovatiestrategie uitgewerkt om de komende jaren in zetten op de renovatie van het privaat woonpatrimonium.
 - Einde 2025 - begin 2026: er werd gestart met de opmaak van een warmteplan, ism de Provincie Antwerpen en Transition Stories bv.

- Indicatoren

Doelstelling 2: Coöperatieve/participatieve hernieuwbare energieprojecten

Omschrijving

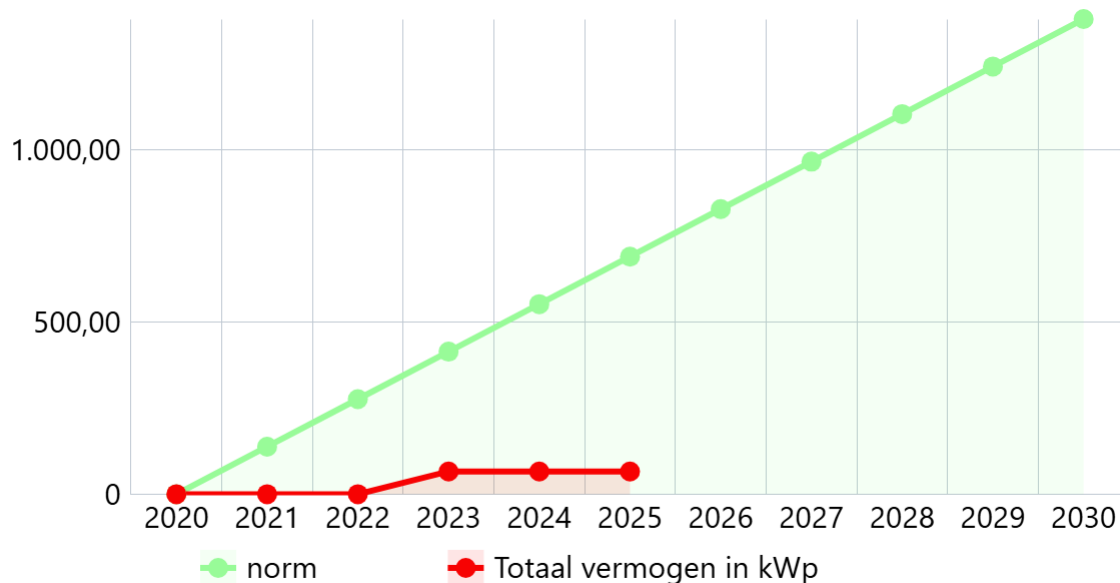
Energie wordt steeds duurder en is onmisbaar in het dagelijks leven. Een groot deel van onze energie is afhankelijk van fossiele brandstof die bij vervoer en verbruik het klimaat negatief beïnvloedt. Hoog tijd om over te schakelen naar hernieuwbare energie die beter is voor het klimaat en de portemonnee.

Door in te zetten op coöperatieve/participatieve hernieuwbare energieprojecten kan de eindgebruiker zowel winst boeken, als geld besparen. Om deze dubbele winst te promoten zet het LEKP in op 1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030 die samen voor een totaal geïnstalleerd vermogen zorgen van 237,6 MW vanaf 2021 t.e.m. 2030. Volgens de schatting zou elk project moeten resulteren in een vermogen van een extra 18 kWp. Voor de telling wordt per project een equivalent van 18 kWp gehanteerd (een windmolen van 1.000 kWp telt dus mee voor 55 projecten). Denk bijvoorbeeld aan burgers die mee investeren in de zonnepaneelinstallaties op het dak van de school, het woonzorgcentrum of de bibliotheek.

Voor Lier betekent dit een totaal vermogen van 1.365 kWp uit energieprojecten tegen 2030.

Hoe verzamelt het Pactportaal de data voor deze doelstelling?

De energiekarta van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) verzamelt de hernieuwbare energieprojecten en stuurt de data door naar het Pactportaal. Lokale besturen kunnen alle hernieuwbare energieprojecten melden aan VEKA.

Bron: *Energiekaart VEKA via het Pactportaal Vlaamse Overheid*

BBC-acties gekoppeld aan het klimaatactieplan 2.0

- 01/01/KAP/03/12 Verdere uitwerking en uitvoering klimaatplan

Lier werkt het klimaatplan verder uit en voert het plan uit.

Stand van zaken (status)

Stand van zaken (toelichting)

Met betrekking tot doelstelling 2: Draagvlak voor hernieuwbare energie verhogen - Energietransitie

- Start warmteanalyse voor een Warm Lier werd in 2023 opgemaakt in samenwerking met de provincie Antwerpen en Transition Stories BV. Aan de hand van een verkennende warmteanalyse heeft stad Lier de strategische krachtlijnen voor de realisatie van een warmte(beleids)plan uitgetekend.
- In 2024 stelde Stad Lier vervolgens het studiebureau Ingenium aan om een masterplan op te maken voor een potentieel warmtenet in of rond het stadscentrum. Het eerste onderdeel van deze studie betreft het in kaart gebracht van potentiële duurzame warmtebronnen geschikt voor collectieve verwarming. In het tweede onderdeel worden de verbruiksgegevens van de belangrijkste warmtevragers in de omgeving van de stad, die mogelijk een rol kunnen spelen in een toekomstig stadsbreed warmtenet, opgevraagd. Stap 1 en 2 resulteert in de opmaak van een 'warmtecluster(s)' (zogenaamde warmtezoneringskaart) waarbij meerdere gebouwen of een site gekoppeld kunnen worden aan een nabijgelegen interessante warmtebron. Grote warmtevragers spelen een cruciale rol in een warmtenet, zonder warmtevragers kan er immers geen warmtenet gerealiseerd worden.
- In 2025 maakt stad Lier een warmteplan op in samenwerking met de Provincie Antwerpen en Transition Stories BV. Deze partners ondersteunen stad Lier bij het ontwikkelen van een op maat gemaakt warmteplan dat concrete handvaten biedt om de warmtetransitie binnen stad Lier te versnellen.

Met betrekking tot doelstelling 3: Meer plaats voor groen en water - Klimaatadaptatie

- Stad Lier werd in geselecteerd voor de deelname aan het onthardingstraject van de provincie Antwerpen samen met Breekijzer vzw en Trage Wegen vzw, genaamd 'Gemeentewegen onder de loep'. Het traject startte in maart 2023 en eindigde in het najaar van 2023. Er vonden een aantal werksessies plaats en een fietsexpeditie maakte het abstracte concreet. Het traject eindigde met de ondertekening van een engagementsverklaring door stad Lier. Deze verklaring behelst concrete acties voor de verdere doorwerking van de onthardingsreflex binnen de organisatie. Enkele hoge schoolstudenten werden geïnspireerd door onze deelname aan dit traject en selecteerden de wijk Zevenbergen in kader van hun onderzoeksproject 'Ruimte rond de kolk' en bezorgden stad Lier een onthardingsplan voor de wijk. Via de deelname aan de Greendeal Tuinstraten in 2024, werkt stad Lier verder aan een onthardingsstrategie en bereiden we concrete onthardingsprojecten voor. De opportuniteiten van wijk Zevenbergen werden opgepikt door IGEMO en werd als onthardingsproject geselecteerd voor deelname aan het Europees subsidieproject Interreg Vlaanderen-Nederland 'Uitbreek Doorbraak'. Het project zal in de loop van 2025 concreter worden. De realisatie ervan wordt voorzien in de loop van 2026.

- Ook de burger wordt gestimuleerd om over te gaan tot ontharding. Daarvoor neemt stad Lier sinds 2023 jaarlijks deel aan het Vlaams Kampioenschap Tegelwippen. De technische dienst voorziet een Tegeltaxi, zodat burgers bij hun ontharingsinitiatief ondersteund worden door het ophalen van de uitgekomen tegels aan huis.

Met betrekking tot doelstelling 4: Klimaatrobuust wonen

- Het SUPRA-project eindigde in 2024: het Energieloket Stekr stelde 5 renovatiecoaches ter beschikking voor het volledig ontzorgen van individuele renovatietrajecten van A-Z: de start met een energiescan, om vervolgens een stappenplan op te maken voor de renovatie en tot slot het geven van advies bij het vergelijken van offertes. Het resultaat was geslaagd: in totaal werden 181 collectieve energiebesparende renovaties gerealiseerd over een looptijd van 3 jaar. In 2025-2026 wordt in verlengde van het SUPRA-project door het Energieloket Stekr de Mijn Verbouwbegeleiding opengesteld voor alle Lierse inwoners, ongeacht het inkomen.
- In 2024 organiseerde stad Lier een Klimaattafel voor de tuinwijk Pallieter. De inwoners van de wijk werden aangeschreven om deel te nemen aan het Thermoscanproject van het energieloket Stekr. Na afloop van het project ontvingen de deelnemers een thermoscan-analyse van hun woning en werden zij persoonlijk op de hoogte gebracht van de mogelijkheid tot een samenaankoop van hoogrendementsglas .
- Stad Lier maakte in 2025 in samenwerking met Klimaatwerf vzw een lokale renovatiestrategie op. Het verminderen van de CO₂-uitstoot van de huishoudens is een belangrijke doelstelling van het Klimaatactieplan 2.0. Via deze studie onderzoekt stad Lier samen met Klimaatwerf vzw welke wijken in aanmerking komen voor de opstart van een collectieve wijkrenovatie.
- De e-catalogus van Natuurbuur is permanent raadpleegbaar op de website van stad Lier. Op regelmatige basis wordt de e-catalogus geactualiseerd met nieuwe acties en gepromoot rekening houdend met de meest effectieve acties per seizoen of acties die het hele jaar door kunnen opgestart worden.
- Samen met het Energiehuis Stekr werd een groepsaankoop van regenwatertonnen georganiseerd. Er werden in de loop van 2025 drie aankoopmomenten voorzien. In totaal werden er 48 tonnen verkocht, goed voor een extra hemelwateropvang van 17,48 m³.
- De samenwerking met Groene Gevels vzw werd opgestart in 2023: om het straatbeeld te vergroenen werd een participatieproject uitgestippeld met de volgende fasen :
 - het plaatsen van een demomuur aan de stedelijke bibliotheek
 - een infosessie over het hoe en wat van een geveltuin
 - een workshop voor het maken van een plantvak voor de aanleg van een geveltuin
 - een participatiemoment voor het installeren van een klimhulp door Groene Gevels vzw

Met betrekking tot doelstelling 5: Klimaatbewust leven en ondernemen

Om het klimaatbewust leven en ondernemen in Lier te stimuleren vervult stad Lier een verbindingsrol.

- Voor het scholenproject 2Impresz van IGEMO werden 3 scholen geselecteerd voor de opstart tijdens het schooljaar 2023-2024. De kennis van dit project wordt bovendien gedeeld met alle scholen via een digitale nieuwsbrief.
- We motiveren scholen om hun speelplaats te ontharden en te vergroenen zoals bijvoorbeeld deel te nemen aan de projectenoproepen van de provincie Antwerpen (Groene Oase) en het Agentschap voor Natuur en Bos (Natuur in je school).
- Ook voor ondernemers kan de stad een verbindende rol vervullen. De interesse van vzw Duwijck om een energiegemeenschap op te richten werd opgepikt. Dankzij de ondersteuning van de POM Antwerpen en Zuidtrant is de energiegemeenschap vzw Duwijck sinds 2025 een feit. Via de energiegemeenschap worden deelnemers geïnformeerd en betrokken bij collectieve initiatieven inzake energietransitie. Bovendien wordt er advies gegeven om individuele maatregelen te nemen inzake energiebesparing en het overschakelen op hernieuwbare energie. Via het energiedelen kan overtollige stroom gedeeld worden met of ontvangen worden van de deelnemers aan een voordelig tarief. Ook stad Lier heeft de beslissing genomen om deel te nemen aan de Energiegemeenschap Duwijck. De stad kan kiezen welke gebouwen er mee worden opgenomen in de energiegemeenschap om energie te delen. Hoe meer partners er deelnemen aan een energiegemeenschap, hoe meer voordelen dit kan opleveren op het vlak van energiewinsten en dus uitgespaarde energiekosten.

